

▲
Janicke Schönning
Superiour Slug
Del av serie med samme navn, gouache og spor av snegler på papir, 57x73, 2017

◀
Janicke Schönning
Frost melancholia
Del av en serie med samme navn, tusj og frost på papir, 107x79, 2016

En samtale med
Janicke Schönning

Tusj, liv og **FORGJENGELIGHET** *på papir*

Tekst SISSEL LILLEBOSTAD

REISEN UT TIL Sørkedalen er ikke lang fra Oslo sentrum, en kjapp tur med T-banen vestover med overgang til buss. En helt grei vei tar oss forbi Bogstad og et stykke inn i dalen som strekker seg nordover fra Røa. Vi passerer golfbanen med sin særegne landskapsutforming, en badeplass, noen koller og ei elv og åpne marker der kuer drøvtygger seg gjennom dagene. Anvisningene var lette å tyde, og plassen ligger der, i skogkanten, som beskrevet.

Janicke Schönning brygger espresso og serverer den i skogsatelieret – en frittstående vegg av planker med et smalt bånd av pleksi-glasstak, et par trebenker og et bord under åpen himmel. Et sinnrikt system av oppspente tynne stammer utgjør fundamentet til en stor bordplate med tak av bølgeplast over. Platen er lastet med store tegninger. En ørliten bod av ferdigtypen utgjør delen under tak, som lager

og varmestue. Vi er omgitt av skog, plantet gran som ingen lenger bryr seg om å pleie. I skogen, mellom levende og døde trær, står oppspente lerret lent mot stubber og stammer, malte plater er hengt opp på granstammene. Fra avstand ligner de små skilt. Hva var det som brakte Janicke Schönning inn i skogen?

– Jeg er ikke en naturromantiker, jeg omfavner ikke trær. Egentlig er jeg en byjente, jeg søkte ut og bodde fem år i London. Da jeg kom tilbake, opplevde jeg Oslo som en liten by, en tåpelig provins. Men gjennom valg av mann og flere praktiske omstendigheter flyttet jeg inn i et lite hus her. Det var ikke fordi jeg den gang syntes det var så fint og vakkert. Men nå har dette endret seg, jeg blir mer forankret, hvordan jeg ser på landskapet endres, jeg ser andre ting, sier Janicke Schönning.

- Men hvordan bruker du skogen? Blir den med inn som metode og motiv?

- Absolutt! Jeg arbeider i skogen, og jeg har ulike stasjoner der jeg gjør ulike ting. På en av stasjonene er et eksperiment utplassert, gouache på bomullslerret med innslag av jordslag og sopp. Det var opprinnelig en klar magenta, men nå spises lerretet sakte opp, av vær og insekter. Naturen her, som organisme, trekker inn i tingene, henger du ut en jakke, blir den svart av jordslag på en uke eller to. Dette var jeg ikke vant til, og de sterke prosessene overrasket meg. Samtidig er disse aspektene tiltrekkende. De første årene laget jeg bare midlertidige stasjoner her og der i skogen, men nå fungerer dette stedet som en base der jeg kan invitere til litt væravhengige møter, vurdere arbeider og ha utendørs utstillinger.

Skogen som omgir oss, er ikke vakker i tradisjonell forstand, det er ikke en type som ville blitt avbildet som en severdighet. Det er en granskog med noen få løvtrær som kjemper seg opp til en flekk i lyset. Mange av trærne har dødd, noen står barkløse som grå, skjeve søyler, andre har falt over ende og danner grunnlag for myriader av liv. Det er vekst, og det er nedbrytning. Mye av det samme opplever jeg at pågår i Janickes verk, en prosess der liv både former og destruerer. Dessuten, skogen kan når som helst rammes av større omveltninger.

- Heller ikke disse omgivelsene har «skogens ro», sier Janicke. Det var en bonde som glemte at han hadde satt ned juletrær på et jorde over på den andre siden av veien, de ble aldri høstet. Jeg tenkte aldri at skogen var plantet, den var rik på dyr, hare og elg. Jeg satte opp platene mine mellom trærne og jobbet, omgitt av dette livet. En kveld jeg kom hjem, så jeg noen røde lys og hørte maskinlyder inne i skogen. I løpet av tre dager var alle trærne kappet og stablet. Jeg gikk og lette etter platene som hadde hengt på trestammene, alt var borte. Det var en merkelig følelse å dele skjebne med dyrene som hadde tilhold i skogen.

På veggen i skogsatelieret har Janicke montert tre tegninger - gjort med tusj og akvarell, stående i elva. Arkene bulker seg lett, tunge av pigment og hard medfart. Kraftige, brede penselstrøk i duse toner mellom blåsvart tusj og nyanser av oker og blå.

- Disse ble laget ute i Sørkedalselva. Jeg hadde et staffeli spesiallagd for å male i elva, et som ble justert etter dybden og hvor langt jeg kunne gå - altså hvor lange bena måtte være, og hvor høye vadestøvle mine er.

- Hva er det som tiltrekker deg med å jobbe slik - stående i elva? Er det opplevelsen av at du ikke kan styre prosessen?

- Ja, det er rett og slett besettende når elva kommer mot deg hele tida. Det høres kanskje rart ut, men det er slik det oppleves. Jeg er opptatt av vann, det styrer på mange måter seg selv. Jeg jobber med tusj, som jo er vannfarger og har lignende egenskaper. Papirarket er stort, og jeg kan bare jobbe med ett om gangen. Arket legges ned på vannoverflaten, det suger vann ujevnt. Det blir bobler på overflaten. Det ser ut som tørre ringer på papiret. Det er noe eget som oppstår når papiret dyppes ned i elva.

Overflaten av vann reflekter lyset på så uendelig forskjellige måter - vatn kan være en reflektor, et

▼ Dokumentasjonsfoto fra arbeidet i elva. Foto Torolf Stålvik

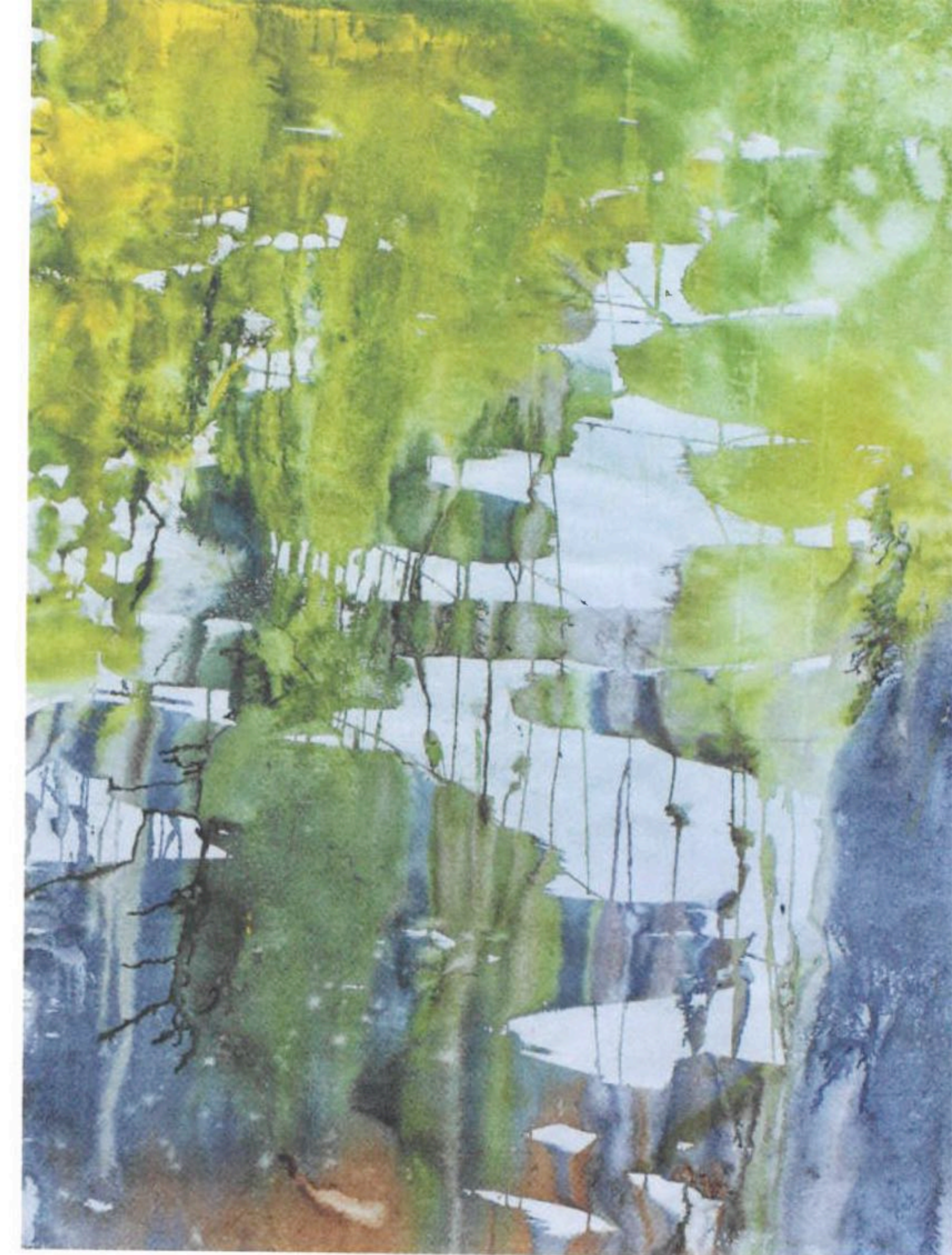
«Sorte isroser har en dysterhet ved seg. Det virker som at jo mer politen smelter, jo mer populær blir iskrystallestetikken.»

speil, det splintrer og fragmenterer - overflaten er nesten aldri i ro, den løses opp og blir dybde, den stivner og ser hard og stengt ut. Jeg blir sittende og tenke på maleren i elva, omgitt av vann - tunge krefter som rører og river med seg stein, hus og folk. Likevel stiller vi oss opp i elva, forventningsfulle med vadestøvler og venter, på napp. Mens vannet med alle sine ukjente krefter strømmer mot oss.

- Dette er litt som å drive med laksefiske, sier Janicke. Men her er det snakk om å være rask, fargene venter ikke.

- Maler du mange bilder og så forkaster du kanskje åtte av ti?

- Ja, det er mye slik jeg jobber. Situasjonen krever ofte at jeg må være spontan og improvisere - da lykkes jeg jo ikke alltid. Tegningene endres også uten at jeg er direkte involvert, de kan være ute i skogen lenge, mye skjer, mye uventet. Ikke alt kan brukes videre.

På bordet ligger flere store flak av papir, tegninger i dempede toner. Ett motiv kjenner jeg igjen: isroser. Isroser i tusj - intrikate mønster, og som vi alle er blitt fortalt, ingen er like. Hvor kommer disse fra?

- Frostformet disse. Tusjen frøs, og den tørket, slik, med disse frosttegnene som brer seg utover hele arket.

- Om vinteren fryser vannfargene på papiret hvis jeg laverer i tynde lag på papiret. Jeg oppdaget det ved en tilfeldighet det første året jeg tegnet ute. Alle vannfarger kan brukes, men jeg liker de i sort tusj best og har jobbet med det hver vinter siden. Både i beskrivende tegninger og i helt abstrakte laveringer, som her, hvor jeg ikke styrer bildet i noen særlig grad. Sorte isroser har en dysterhet ved seg. Det virker som at jo mer politen smelter, jo mer populær blir iskrystallestetikken i alt fra Disneys Frost-univers til Bjørvika. Det er en melankoli i det, synes jeg. ■

▲ Janicke Schønning River drawing Del av serie med samme navn, gouache og tusj på papir, 100x75, 2016

▼ Janicke Schønning Superior Slag Del av serie med samme navn, gouache og spor av snegler på papir, 57x73, 2017

